

Utdrag fra brev om hvordan verdien av et statistisk liv (VSL) skal fremskrives til aktuelle prisnivå, sendt fra Finansdepartementet til Direktoratet for økonomistyring datert 15.03.2017:

Framskrivning av verdien av et statistisk liv til bruk i samfunnsøkonomiske analyser [...]

VSL er fastsatt av Finansdepartementet til 30 mill. 2012-kroner i rundskriv R-109/14 *Prinsipper og krav ved utarbeidelsen av samfunnsøkonomiske analyser*, avsnitt 6.1.5 Verdien av liv og helse. Rundskrivet tar også opp spørsmål knyttet til realprisjustering generelt i avsnitt 6.1.2.

Hovedregelen i samfunnsøkonomiske analyser, jf. rundskriv R-109/14, er at alle priser holdes reelt uendret gjennom analyseperioden. Dette innebærer at det forutsettes at alle priser vokser med samme vekstrate (med veksten i konsumprisindeksen). Dette er en forenkling i analysen som skal fange opp de viktigste sidene ved et tiltaks kostnader og nytten over tid.

Videre sier rundskrivet at justeringer i kalkulasjonspriser som skyldes at noen priser kan forventes å utvikle seg forskjellig fra konsumprisindeksen (realprisjusteringer) kun skal gjøres for kostnads- og nyttekomponenter der det er et solid teoretisk og empirisk grunnlag for å anslå hvordan verdsettingen av et gode over tid vil avvike fra den generelle prisstigningen. Det fastsettes regler for hvordan verdien av tid, verdien av et statistisk liv og kalkulasjonspriser avledet fra verdien av et statistisk liv skal realprisjusteres.

Rundskrivet sier følgende om VSL:

- Den økonomiske verdien av et statistisk liv settes til 30 mill. 2012-kroner. Denne skal benyttes for alle sektorer.
- For analyser spesielt rettet mot barns sikkerhet, kan det som en tilleggsanalyse anvendes en verdi som er to ganger dette.
- Den økonomiske verdien av et statistisk liv skal oppjusteres tilsvarende veksten i BNP per innbygger i siste tilgjengelige Perspektivmelding fra Finansdepartementet.

Anslag om framtidig utvikling i priser og økonomisk vekst er usikre, og vil endre seg etter hvert som vi får ny kunnskap basert på statistikk fra tidligere år. For å sikre en konsistens i anslag for framtidige år har rundskrivet derfor angitt at realveksten i VSL skal fremskrives ved å benytte veksten i BNP per innbygger i siste tilgjengelige Perspektivmelding fra Finansdepartementet. Siden vi her snakker om en realprisjustering, er det realveksten i BNP per innbygger som må benyttes.

For priser som er observerbare i markedet vil vi alltid ta utgangspunkt i realiserte tall, så langt det lar seg gjøre. For VSL og kalkulasjonspriser avledet fra denne, vil vi ikke kunne observere realiserte priser for tidligere år. VSL er fastsatt til 30 mill. 2012-kroner på et faglig skjønnsmessig grunnlag.

Realprisjusteringen skal ta høyde for at betalingsvilligheten på dette området forventes å vokse i takt med inntektsutviklingen i landet, og dermed avviker fra den generelle prisveksten. Den samme forutsetningen skal ligge til grunn for å oppjustere VSL til andre prisnivåer, for eksempel en fastsettelse i 2016-kroner. En fastsettelse av VSL i et nytt prisnivå skal derfor beregnes med utgangspunkt i veksten i BNP per innbygger. For å fastsette et nytt prisnivå må den nominelle

veksten i BNP per innbygger benyttes. For de år det foreligger realiserte BNP tall, skal disse benyttes. For å sikre konsistens i beregningene brukes tall fra SSB.

Under går vi gjennom hvordan dette gjøres i praksis og hvilke tabeller som skal benyttes.

Det finnes ulike mål for BNP per innbygger. For å sikre konsistens i analysene bør man ta utgangspunkt i samme tall i ulike sektorer. Det skal tas utgangspunkt i BNP per innbygger (basert på gjennomsnittlig befolkning for året) fra SSB for beregningene, basert på faktiske tall. Å benytte gjennomsnittlig befolkning over året (middelfolkemengden) er i tråd med internasjonal praksis på området, og dette er utgangspunktet for tallene SSB publiserer.

Omregning av VSL til et nytt grunnlagsår

Utgangspunktet er en VSL på 30 mill. 2012-kroner.

Den nominelle veksten i BNP per innbygger (gjennomsnitt for året) hentes fra SSBs hjemmesider.

Benytt tabell [09842: BNP og andre hovedstørrelser \(kr per innbygger\)](#)

Ved å regne om utviklingen i BNP per innbygger til en indeks der 2012=1 kan man enkelt regne ut VSL i riktig prisnivå for det enkelte år.

Indeksen etableres ved følgende formel: BNP per innbygger i aktuelt år / BNP per innbygger i 2012

VSL i nytt prisnivå kan så regnes ut ved følgende formel: 30 mill. kroner * Indeks for aktuelt år

[...]

BNP tallene oppdateres etter hvert som SSB får mer informasjon om tidligere år, og kan også justeres ved endringer i beregningen av nasjonalregnskapet. Tallene bør derfor oppdateres jevnlig.

Fra 2016 og utover må VSL realprisjusteres med forventet (real)vekst i BNP per innbygger fra Perspektivmeldingen.

Realprisjustering av VSL basert på faktiske tall

Dersom en trenger å realprisjustere VSL tilbake i tid, for eksempel ved evaluering av tiltak, eller dersom en skulle ønske å ha 2012 (eller et annet historisk år) som grunnlagsår i en samfunnsøkonomisk analyse, realprisjusteres VSL basert på faktiske tall der disse foreligger. En benytter samme fremgangsmåte som over, men bruker en indeks for realveksten i BNP per innbygger istedenfor nominell vekst.

Ved neste publisering av nasjonalregnskapstall i mai 2017 vil SSB også ta med en tabell for BNP per innbygger i faste priser. For å finne denne i dag må man ta utgangspunkt i tabell 10 Bruttonasjonalprodukt. Bruttoprodukt etter hovednæring i basisverdi. Faste 2005-priser. Millioner kroner.

<https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/tabeller/nr-tabeller>

Deretter må man finne BNP per innbygger ved å dele på middelfolkemengden i Statistikkbanken tabell [03037: Middelfolkemengde, etter kjønn, alder og sivilstand](#).

[...]